

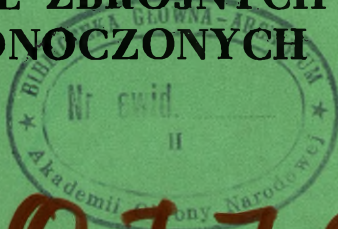
5/3308

**AKADEMIA
OBRONY NARODOWEJ**

AON wewn. 4921/97

**Płk dr Stanisław KULCZYŃSKI
Kpt. dypl. Marek WRZOSEK**

**ZBIÓR WYBRANYCH
TERMINÓW I SKRÓTÓW
Z ZAKRESU SZKOLENIA WOJSK
LĄDOWYCH SIŁ ZBROJNYCH
STANÓW ZJEDNOCZONYCH**

49772

WARSZAWA

1997

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

AON wewn. 4921/97

Plk dr Stanisław KULCZYŃSKI
Kpt. dypl. Marek WRZOSEK

ZBIÓR WYBRANYCH TERMINÓW I SKRÓTÓW Z ZAKRESU SZKOLENIA WOJSK LĄDOWYCH SIŁ ZBROJNYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH

WARSZAWA

1997

Mając na uwadze coraz powszechniejsze wyjazdy oficerów Akademii Obrony Narodowej na ćwiczenia prowadzone w ramach struktur państw NATO, celowym wydaje się przybliżenie określonych problemów z obszaru realizowanych zamierzeń szkoleniowych. Stąd zrodziła się potrzeba opracowania i syntetycznego przedstawienia zasadniczych znaczeń terminologicznych dotyczących przygotowania i prowadzenia ćwiczeń w systemie NATO na przykładzie armii amerykańskiej.

Zebrane i wyjaśnione najważniejsze skróty i terminy dotyczące szkolenia w Wojskach Lądowych armii amerykańskiej pozwolą na szersze zrozumienie problematyki przygotowania i prowadzenia ćwiczeń w wojskach największego partnera w NATO. W trakcie opracowywania niniejszego materiału bazowano na obowiązujących regulaminach FM 25-100 i FM 25-101. Ustalenia zawarte w wyżej wymienionych wydawnictwach dotyczą w ogólnym zarysie, sposobu planowania ćwiczeń i warunków ich prowadzenia.

Potrzeba zwiększenia efektywności szkolenia w ćwiczeniach organizowanych w państwach NATO spowodowała, że w metodyce przygotowania i prowadzenia ćwiczeń wielu krajów członkowskich, dokonano szeregu zmian organizacyjnych i funkcjonalnych. Zastosowane rozwiązania umożliwiły uzyskanie większej skuteczności podejmowanych decyzji, a także racjonalności wykorzystania sił i środków walki. Coraz bardziej powszechnym elementem eliminującym usterki ćwiczących są komputerowe systemy oceny podejmowanych decyzji. Komputery określają efektywność zastosowanych środków ogniowych do niszczenia przeciwnika, warunki przeprowadzenia manewru, przemieszczenia nowych sił w rejon walki oraz wartościują szereg innych dotychczas niemierzalnych czynników prowadzonych walk. Dzięki zastosowaniu sieci komputerowej możliwym jest przeprowadzenie ćwiczeń i

treningów sztabowych jednostek, które odległe są od siebie w realnych warunkach o setki kilometrów, a na potrzeby ćwiczenia „walczą” jako jedno taktyczne zgrupowanie bojowe.

Wiele wskazuje również i na to, że mijają czasy wielkich poligonów, gdzie można szkolić brygady i dywizje. Coraz powszechniejszym staje się zgrywanie poszczególnych systemów w walce, a nie kompleksowe ćwiczenia taktyczne połączone ze strzelaniem amunicją bojową. Nowoczesne ośrodki szkoleniowe zastępują strzelnice, nieczule na „prośby” ćwiczących komputery sumiennie, według stałych zasad, oceniają szkolonych. Treńżery umożliwiają permanentne szkolenie doskonalące żołnierzy jak i rezerw osobowych.

Przekazana w ręce czytelnika ograniczona wersja wybranych skrótów i terminów z zakresu problematyki szkoleniowej pomoże w czasie studiowania literatury, opracowanych materiałów z ćwiczeń i treningów sztabowych prowadzonych w armiach NATO.

DEFINICJE I SKRÓTY

A

AA (*Assembly area*) - rejon ześrodkowania.

AAR (*After-Action Review*) - **Omówienie działania**: metoda wykorzystania sprzężenia zwrotnego w szkoleniu jednostek. Dowódcy biorący udział w szkoleniu ustalają jego słabe strony, poszukują właściwych rozwiązań i w postaci rozkazów przekazują je jednostkom w celu podniesienia poziomu jakości szkolenia. Rozróżnia się dwa rodzaje omówienia: formalne (od szczebla batalionu wzwyż), nieformalne (od szczebla batalionu z udziałem żołnierzy i kadry).

AC (*Active Component*) - **Służba czynna**: ta część Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych w jednostkach której stan osobowy pełni służbę w pełnym wymiarze.

acq (*acquisition*) - wskazanie celu.

AD (*Air Defense*) - obrona przeciwlotnicza.

ADA (*air defense artillery*) - artyleria przeciwlotnicza.

ADC (*area damage control*) - likwidacja następstw uderzenia jądrowego w określonym rejonie.

ADC-M (*assistant division commander-maneuver*) - pomocnik dowódcy dywizji do spraw manewru.

ADT (*Active Duty Training*) - **Szkolenie rezerwy**: okres powołania żołnierzy rezerwy do czynnej służby wojskowej w celu odbycia szkolenia lub w stanach wyższej konieczności (klęski żywiołowe, stan wyjątkowy itp.). W tym okresie żołnierze rezerwy podlegają przepisom i prawom przewidzianym dla żołnierzy służby czynnej. Po zakończeniu tego okresu służby przechodzą ponownie do rezerwy.

Air Defence Battlefield Operating System - Bojowy Operacyjny System Obrony Powietrznej: Wszelkie przedsięwzięcia przyjęte dla uniemożliwienia lub zmniejszenia efektywności ataku wrogich samolotów i rakiet.

A/L (*administrative and logistics*) - przedsięwzięcia administracyjne i logistyczne.

ALICE (*all purpose, lightweight individual carrying equipment*) - nazwa potoczna lekkiego wyposażenia indywidualnego.

ALO (*air liaison officer*) - oficer łącznikowy lotnictwa.

AMTP (*Army mission training plan*) - Plan zamierzeń szkoleniowych jednostek wojsk lądowych, przygotowujący je do działań w przewidzianych dla nich misjach¹.

ANCOC (*Advanced NCO Course*) - kurs wyższego stopnia dla podoficerów.

ap (*antipersonel*) - przeciwpiechotny.

APFT (*Army Physical Fitness Test*) - wojskowy test sprawności fizycznej.

APOD (*aerial port of debarkation*) - lotnisko wyladowcze.

APOE (*aerial port of embarkation*) - lotnisko załadowcze.

AR (*Army regulation*) - Regulaminy wojskowe określające taktykę działania, relacje i zakres odpowiedzialności oraz opisy procedur administracyjnych niezbędne do praktycznej realizacji taktyki działania. Nie zawierają informacji historycznych. Są wydawnictwami, których postanowienia obowiązują nawet podczas ich wymiany, zmian lub unieważniania.

ARCOM (*US Army Reserve Command*) - Dowództwo Rezerw Sił Lądowych Stanów Zjednoczonych.

ARNG (*Army National Guard*) - Wojska Lądowe Gwardii Narodowej.

¹ Najbliższym odpowiednikiem znaczeniowym tego pojęcia jest termin „główne zadanie szkoleniowe jednostki”. Misja bojowa obejmuje szereg równorzędnych zadań (np. przygotowanie i prowadzenie obrony, natarcia, działań opóźniających, itp.) realizowanych przez daną jednostkę a wynikających z przewidywanego sposobu jej użycia na polu walki.

ARTBASS (*Army Training Battle Simulation System*) - Szkolny system symulacji walki wojsk lądowych.

ARTEP (*Army Training and Evaluation Program*) - Program szkolenia i oceny Sił Lądowych.

ASI (*additional skill identifier*) - dodatkowy identyfikator specjalności.

aslt (*assault*) - szturmowy.

assessment - ocena skuteczności bojowej jednostki, stanu osobowego lub rodzaju wojsk.

AT (*Annual Training*) - **Okres szkolenia rezerwy w skali roku:** minimalny czas (do 39 dni) czynnego szkolenia w skali roku, zabezpieczający potrzeby szkoleniowe żołnierzy rezerwy stosownie do przewidzianych dla nich zadań. Szkolenie to może odbyć się w ciągu jednego nieprzerwanego okresu lub jako jedno lub kilkuniedniowe w zależności od przewidywanych dla żołnierzy zadań.

AVIM (*aviation intermediate maintenance*) - przedsięwzięcia związane z utrzymaniem zdolności lotnictwa do działania.

B

BASD (*basic active service date*) - podstawowy okres służby czynnej.

Battle book - podręcznik z graficznym przedstawieniem sposobu realizacji zadań bojowych.

Battle Focus - Przygotowanie bojowe²: proces szkolenia prowadzony w warunkach pokojowych w celu przygotowania do wykonywania zadań w czasie wojny.

Battle roster - wykaz poszczególnych żołnierzy, obsług, załóg oraz elementów ugrupowania bojowego wraz z oceną ich zdolności do wykonywania

² Brak polskiego odpowiednika w nomenklaturze szkoleniowej, termin zbliżony w sensie znaczeniowym.

zadań na polu walki, a także inne dane dotyczące ich zdolności do prowadzenia działań bojowych.

Battle staff - stan osobowy sztabu jednostki, sztabów przydzielonych pododdziałów oraz dowódcy jednostek wsparcia i zabezpieczenia.

Battle Task - Zadania bojowe: zadania wykonywane przez podwładnych jeśli przełożony realizuje jedno z zadań będących na wykazie zasadniczych zadań przewidzianych dla jego szczebla. Zadania bojowe są wyznaczane przez przełożonego z METL przewidzianej dla danego szczebla organizacyjnego.

BBS (*brigade battalion simulation*) - symulacja walki na szczeblu brygady - batalion.

BCOC (*base cluster operations center*) - centrum operacyjne SD.

BCPC (*Bradley crew proficiency course*) - zaawansowany kurs załóg BWP Bradley.

BGST (*Bradley gunners' skills test*) - test umiejętności operatorów uzbrojenia BWP Bradley.

BII (*basic issue item*) - wykaz podstawowych pozycji.

BLTM (*Battalion Level Training Model*) - **Model szkolenia na szczeblu batalionu:** komputerowy model stosowany do kalkulacji czasowo-przestrzennych niezbędnych do zabezpieczenia realizacji strategii szkolenia. Strategia szkolenia w tym modelu wyrażona jest poprzez terminy szkoleń przewidzianych dla każdego treningu w danym roku szkoleniowym dla każdego poziomu gotowości bojowej.

BNCOC (*Basic NCO Course*) - kurs podstawowy dla podoficerów.

BOS (*Battlefied Operating System*) - **Bojowe Systemy Operacyjne:** zasadnicze działania prowadzone na polu walki i wykorzystywane przez wojska do pomyślnego zrealizowania wykonywanych zadań. Są to następujące systemy: 1) Manewru; 2) Wsparcia ogniowego; 3) OPL; 4) Dowodzenia (C^2); 5) Rozpoznania; 6) Ruchliwości i żywotności; 7) Zabezpieczenia działań (CSS). Obrona przeciwcemniczna musi być uwzględniana każdym z tych systemów.

BSEP (*basic skills education program*) - program szkolenia podstawowego.

BSX (*battle simulation exercise*) - ćwiczenie z symulacją walki.

BT (*Bradley table*) - tablica poglądowa z zakresu budowy i użytkowania BWP Bradley.

C

C2 (*command and control*) - dowodzenie i nadzorowanie.

C2I (*command, control, and intelligence*) - dowodzenie, nadzorowanie i rozpoznanie.

C3 (*command, control, and communications*) - dowodzenie, nadzorowanie i łączność.

CA (*combined arms*) - rodzaje wojsk.

CALFEX (*Combined Arms Live Fire Exercises*) - **Ćwiczenie rodzajów wojsk ze strzelaniem amunicją bojową**: rodzaj ćwiczenia charakteryzującego się wysokimi nakładami oraz zaangażowaniem dużych sił i środków. W ćwiczeniu tym ćwiczące jednostki przegrupowują się lub manewrują wykorzystując organiczne i wspierające systemy uzbrojenia, używając bojowej amunicji. W ćwiczeniu funkcjonują również systemy zabezpieczenia działań bojowych w ramach BOS.

CAPSTONE - program zgrzywania bojowego³ do działania na polu walki jednostek służby czynnej i rezerwy. Jest on dostosowany ściśle do planów prowadzenia działań wojennych. Pozwala na szczegółowe planowanie oraz stanowi podstawę do szkolenia dowódców i jednostek, które będą prowadziły określone działania bojowe. Stanowi również podstawę do planowania w warunkach pokoju przydziału środków materialowych na potrzeby zabezpie-

³ Obok zgrzywania bojowego, realizowane są także takie przedsięwzięcia szkoleniowe, w wyniku których następuje wyrównywanie poziomu wyszkolenia żołnierzy rezerwy i służby czynnej. Termin ten jest więc znaczeniowo szerszy od naszego określenia - zgrzywanie bojowe.

czenia szkolenia oraz zgromadzenia środków materialowych do działania w czasie wojny.

CBS (*corps battle simulation*) - symulacja akcji bojowej korpusu.

CE (*commander's evaluation*) - ocena dowódcy.

CEP (*commander's evaluation program*) - plan kontroli dowódcy.

CFX (*Command Field Exercise*) - **Ćwiczenie dowódczo-sztabowe**:⁴ ćwiczenie prowadzone w terenie z ograniczonym udziałem wojsk i techniki bojowej, ale przy pełnym udziale jednostek zabezpieczających proces dowodzenia i jednostek zabezpieczenia działań bojowych (CSS).

CG (*commanding general*) - dowódca ZT lub ZO (zgrupowania bojowego).

CHOT (*comprehensive hands on test*) - kompleksowy test kwalifikacyjny.

CIP (*command inspection program*) - program kompleksowej kontroli dowódcy.

CLS (*combat lifesaver*) - ratownictwo na polu walki.

COFT (*conduct of fire trainer*) - prowadzenie treningów ogniowych.

Combined Arms and Services Training - **Szkolenie Rodzajów Wojsk i Służb Zabezpieczenia**: kompleksowe szkolenie w którym biorą udział jednostki bojowe, wsparcia bojowego i zabezpieczenia działań bojowych.

COMEX (*communications exercise*) - ćwiczenie zgrzywające systemy łączności.

Command and Control (C2) Battlefield Operating System - **System dowodzenia i kierowania działaniami bojowymi**: dokładnie określone postępowanie dowódców i dowództw z podległymi i przydzielonymi wojskami w celu wykonania postawionych zadań. Realizowane jest poprzez odpowiednie wykorzystanie stanów osobowych, wyposażenia, środków tech-

⁴ W dosłownym znaczeniu jest to ćwiczenie stanowisk dowodzenia w terenie.

nicznych oraz sposobów pracy dowódcy w procesie planowania, kierowania, koordynacji i kontrolowania działań podległych jednostek.

comp (*competition*) - współzawodnictwo.

concurrent training - szkolenie zintegrowane grup żołnierzy w jednoczesnym wykonywaniu różnych zadań. Zadania mogą być ze sobą powiązane lub nie. Przykładowo, dowódca prowadząc planowe strzelanie na strzelnicy, może grupy żołnierzy nie wykonujących zadań ogniowych, szkolić w znajomości instrukcji strzelania, wykrywaniu celów, prowadzeniu zabiegów specjalnych lub czytaniu mapy.

cons (*consolidate*) - utrwalenie.

CONUS (*Continental United States*) - **Terytorium Stanów Zjednoczonych**: obszar Stanów Zjednoczonych (część kontynentalna) wraz z otaczającymi go wodami terytorialnymi.

CONUSA - the numbered armies in the continental United States - ilość uzbrojenia na terytorium Stanów Zjednoczonych.

COSCOM (*corps support command*) - siły i środki zabezpieczenia dowodzenia korpusem.

CP (*command post*) - stanowisko dowodzenia.

CPOG (*chemical protective overgarment*) - środki ochrony przed skażeniami.

CPR (*cardiovascular pulmonary resuscitation*) - zestaw do reanimacji.

CPX (*Command Post Exercise*) - **Trening sztabowy**⁵: ćwiczenie charakteryzujące się średnim poziomem kosztów i średnim stopniem złożoności. W ćwiczeniach tych wojska mogą występować aplikacyjnie i być kierowane z garnizonów w których rozmieszczone są sztaby biorące udział w ćwiczeniu.

CS - (*combat support*) - wsparcie bojowe.

CSM (*command sergeant major*) - sierżant szef.

⁵ Biorąc pod uwagę właściwości tego ćwiczenia najbardziej zbliżonym terminem obowiązującym na dziś jest ćwiczenie dowódczo-sztabowe.

CSS (*Combat Service Support Battlefied Operating System*) - **System zabezpieczenia działań bojowych:** system zapewniający zaopatrzenie wojsk głównie w polu w środki materiałowe i sprzęt dla stanów osobowych i techniki bojowej oraz zabezpieczenie medyczne.

CTA (*common table of allowances*) - tabela należności.

CTC (*Combat Training Center Program*) - **Program Ośrodka Szkolenia Bojowego:** standardowy program szkoleniowy wojsk Lądowych zapewniający realistyczne szkolenie połączonych rodzajów wojsk i sił zbrojnych zgodnie z doktryną Sił Lądowych. Przeznaczony jest on do zabezpieczenia poza programowego szkolenia jednostek w celu zwiększenia ich poziomu wyszkolenia. Prowadzone jest ono w warunkach maksymalnie zbliżonych do rzeczywistego pola walki, jak tylko jest to możliwe w czasie pokoju. Program ten składa się z czterech zasadniczych części: 1) Programu dla Krajowego (Centralnego) Ośrodka Szkolenia (NTC); 2) Programu dla Ośrodka Szkolenia w Manewrze Bojowym (CMTC); 3) Programu dla Połączonego Ośrodka Szkoleniowego z Gotowości Bojowej (JRTC); 4) Programu do Szkolenia w Kierowaniu Walką (BCTP).

CTG (*Command Training Guidance*) - **Wytyczne dowódcy do szkolenia:** długoterminowy dokument planistyczny opracowywany na szczeblu dywizji i brygady (równorzędny zarówno w jednostkach służby czynnej jak i rezerwy) wyznaczający kierunki działalności szkoleniowej.

CTT (*common test training*) - test szkoleniowy.

CTX (*Combined Training Exercise*) - **Ćwiczenie wielonarodowe:** ćwiczenie w którym biorą udział wojska co najmniej dwóch sojusznicznych krajów.

D

DA (*Department of the Army*) - Ministerstwo Sił Lądowych.

DEPEX (*Deployment Exercise*) - **Ćwiczenie z zakresu przegrupowania:** ćwiczenie w którym szkoli się pojedynczych żołnierzy, jednostki i współdziałające z nimi agencje w procedurach i realizacji zadań związanych z przegrupowaniem wojsk z rejonu stałego pobytu do rejonu ewentualnego prowadzenia działań bojowych.

DISCOM (*Division Support Command*) - siły i środki do zabezpieczenia dowodzenia dywizją.

Doctrine - Doktryna: zbiór podstawowych zasad, którymi kierują się Siły Zbrojne w realizacji postawionych przed nimi zadań. Chociaż jest ona aktem normatywnym to w praktycznym wykonywaniu jej postanowień niezbędna jest kontrola przelożonych określonych szczebli dowodzenia.

DOR (*date of rank*) - data mianowania na aktualnie posiadany stopień wojskowy.

DS (*direct support*) - wsparcie bezpośrednie.

E

EAP (*emergency action procedures*) - Procedura działania w nagłych (szczególnych) wypadkach.

EDRE (*emergency deployment readiness exercise*) - trening z zakresu osiągania gotowości bojowej.

EFMB (*Expert Field Medic Badge*) - Odznaka specjalisty medycyny polowej.

EIB (*Expert Infantry Badge*) - Odznaka w piechocie „żołnierz-specjalista”.

ENDEX (*end of exercise*) - koniec ćwiczenia.

engr (*engineer*) - inżynierski.

EPW (*enemy prisoner of war*) - nieprzyjacielski jeńiec wojenny.

ERB (*enlisted record brief*) - instruktaż dla żołnierzy, odprawa służbowa.

ETM (*extension training materiel*) - zabezpieczenie materiałowo-techniczne szkolenia.

ETS (*expiration term of service*) - wygaśnięcie terminu służby wojskowej.

evac (*evacuate , evacuation*) - ewakuować, ewakuacja.

eval (*evaluate , evaluator*) - oceniać, oceniający.

F

1SG (*first sergeant*) - główny sierżant⁶.

FCX (*Fire Coordination Exercise*) - **Ćwiczenie w kierowaniu ogniem:** ćwiczenie charakteryzujące się kosztami na średnim poziomie oraz niewielkim rozmachu. Prowadzone może na szczeblu plutonu, kompanii (kompanijnej grupy bojowej), batalionu (batalionowego zgrupowania bojowego). Polega ono na zgraniu dowodzenia wszystkimi etatowymi oraz pośrednio ją wspierającymi systemami uzbrojenia jednostki. Liczba uzbrojenia w ćwiczących jednostkach może ulec zmniejszeniu lub też może być zastąpiona urządzeniami umożliwiającymi wykorzystanie bojowej amunicji małokalibrowej.

Fire Support Battlefield Operating System - **System taktycznego wsparcia ogniowego:** kompleksowe i skoordynowane działanie w celu uzyskania danych o celach, prowadzenia ognia pośredniego, użycia lotnictwa bojowego (bez śmigłowców szturmowych) i innych środków rażenia przeciwko celom naziemnym dla wsparcia manewrowych działań wojsk własnych.

FIST (*fire support team*) - zespół wsparcia ogniowego.

FM (*field manual*) - regulamin wojskowy.

⁶ Funkcja „honorowa”, brak odpowiednika w polskich stopniach wojskowych.

Force Integration - Integracja Sił Zbrojnych: proces wprowadzania do Sił Zbrojnych nowej doktryny, wyposażenia i nowych struktur organizacyjnych przy równoczesnym zachowaniu najwyższego z możliwych poziomu gotowości bojowej.

FORSCOM (*US Army Forces Command*) - Dowództwo Sił Lądowych Armii Stanów Zjednoczonych.

FPW (*firing port weapon*) - pole martwe (dotyczy prowadzenia ognia).

FRAGO (*fragmentary order*) - zarządzenie bojowe.

FSB (*forward support battalion*) - wysunięty batalion wsparcia logistycznego jednostek pierwszego rzutu⁷.

FSO (*fire support officer*) - oficer wsparcia ogniowego.

FSOP (*field standing operating procedure*) - stała procedura działania polowego.

FTX (*Field Training Exercise*) - **Zajęcia taktyczne**⁸: ćwiczenie charakteryzujące się wysokimi kosztami i dużą złożonością wymagające stworzenia warunków imitujących rzeczywiste pole walki. W tego typu ćwiczeniach realizowane jest praktyczne dowodzenie i kierowanie działaniami bojowymi na wszystkich ćwiczących szczeblach dowodzenia w walce z pozorowaną lub działającą praktycznie stroną przeciwną.

FY (*fiscal year*) - rok finansowy.

G

G 3 - *Assistant Chief of Staff G 3 (Operations and Plans)* - Pomocnik Szefa Sztabu G3 (planowanie i kierowanie działaniami bojowymi) - oficer operacyjny.

⁷ Odpowiednik czołówki materiałowej.

⁸ Brak polskiego odpowiednika tego rodzaju zajęć, najbardziej zbliżonym terminem jest określenie - zajęcia taktyczne.

GOCOM (*US Army Reserve General Officer Command*) - Dowódca Rezerwy Sił Lądowych Stanów Zjednoczonych⁹.

GTA (*graphic training aid*) - graficzne pomoce szkoleniowe.

I

IAW (*in accordance with*) - zgodnie z **IDT** (*Inactive Duty Training*) - **Szkolenie żołnierzy rezerwy**: obowiązkowe szkolenie żołnierzy rezerwy realizowane poza okresami powołania do służby czynnej przeznaczonymi zarówno do wykonania określonych zadań (klęska żywiołowa) jak i odbycia planowego szkolenia. Odbywają się w formie cyklicznych zajęć szkoleniowych lub równoważnych im okresów szkolenia związanych z powołaniem do służby czynnej.

IBBS (*interim brigade battalion simulation*) - system symulacji na szczeblu brygada - batalion.

ID (*identification*) - identyfikacja.

IDT (*Inactive Duty Training*) - **Szkolenie żołnierzy rezerwy**: obowiązkowe szkolenie żołnierzy rezerwy realizowane poza okresami powołania do służby czynnej przeznaczonymi zarówno do wykonania określonych zadań jak i odbycia planowego szkolenia. Odbywają się w formie cyklicznych zajęć szkoleniowych lub równoważnych im okresów szkolenia związanych z powołaniem do służby czynnej.

IET (*initial entry training*) - szkolenie początkowe.

IG (*inspector general*) - inspektor generalny.

Intelligence Battlefield Operating System - **System rozpoznania**: kompleksowe działania w celu uzyskania wiedzy o przeciwniku, pogodzie, warunkach geograficznych wykorzystywane przez dowódcę w procesie planowania i kierowania przebiegiem działań bojowych.

⁹ Stanowisko służbowe.

INTSUM (*intelligence summary*) - komunikat rozpoznawczy.

ITEP (*Individual Training Evaluation Program*) - Program oceny szkolenia indywidualnego.

ITL (*individual task list*) - wykaz zadań indywidualnych.

J

Janus - symulatory systemów bojowych takich jak przykładowo czołg lub śmigłowiec stosowane w szkoleniu od szczebla plutonu do szczebla brygady.

JESS (*joint exercise support system*) - taktyczne ćwiczenie jednostek wsparcia.

JTX (*joint training exercise*) - kompleksowe taktyczne ćwiczenie grupy bojowej.

JESS (*joint training simulation system*) - system symulacji komputerowej szczebla taktycznego.

L

lane training - sposób szkolenia pododdziałów szczebla kompanii, grupy bojowej itp. polegający na prowadzeniu z grupami wybranych żołnierzy (dowódców) tych jednostek szeregu ćwiczeń typu STX w odpowiednim terenie i w zakresie zadań realizowanych podczas działania na polu walki.

LBE (*load bearing equipment*) - zabezpieczenie załadowanego wyposażenia.

LCX (*logistical coordination exercise*) - ćwiczenie zgrywające pododdziałów i oddziałów logistycznych.

leader book - dziennik ewidencji wyszkolenia, pozwalające na śledzenie i ewidencję umiejętności wykonywania możliwych zadań na polu walki przez podległych żołnierzy od szczebla załogi (obsługi) wzwyż.

LET (*launch effects trainer*) - symulator startu pocisków raketowych.

LFX (*live fire exercise*) - ćwiczenie ze strzelaniem amunicją bojową.

LNO (*liaison officer*) - oficer łączności.

LOGEX (*Logistics Exercise*) - **Ćwiczenie logistyczne:** kompleksowe ćwiczenie taktyczne, którego cele szkoleniowe ukierunkowane są na doskonalenie funkcjonowania systemu zabezpieczenia działań bojowych.

LOGPAC (*logistical package*) - opakowania środków logistycznych.

LOI (*letter of instruction*) - instrukcja dotycząca określonego postępowania.

LTA (*local training area*) - przykoszarowy plac ćwiczeń (poligon).

M

MACOM (*major Army command*) - Naczelne dowództwo Sił Lądowych.

Maneuver Battlefield Operating System - **System manewru:** wykorzystywany przez wojska na polu walki do wykonaniu manewru ogniem i wsparciem ogniowym oraz kierowania nimi celem opanowania rubieży dogodnej do przeprowadzenia walki z przeciwnikiem i wykonania postawionych zadań.

MAPEX (*Map Exercise*) - **Ćwiczenie na mapach:** ćwiczenie charakteryzujące się niskimi kosztami i niewielkim stopniem złożoności. Sytuacje taktyczne przedstawione są na mapach, olcatach a mogą być również uzupełniająco przedstawiane na modelach terenu lub stołach plastycznych. Umożliwia to dowódcom szkolenie swoich sztabów w wypełnianiu ich podstawowych zadań, zgrywanie ich podczas symulowanych warunków pola walki.

MCOFT (*mobile conduct of fire trainer*) - trener kierowania ogniem.

METL (*Mission Essential Task List*) - **Wykaz głównych misji jednostki:** zestawienie głównych zadań jednostki, które muszą być wykonane z powodzeniem o ile jednostka otrzyma zadania bojowe na polu walki.

METT-T (*mission, enemy, terrain, troops and time available*) - zadanie, przeciwnik, teren, wojska i gotowość bojowa.

Mission - Misja bojowa: zasadnicze czynności wyznaczone do wykonania przez żołnierza, jednostkę, wojska. Zawsze powinno odpowiadać następujące pytania: kto, co, kiedy, gdzie i dlaczego powinien wykonać. W wyjątkowych wypadkach uzupełnia je określenie sposobu ich wykonania.

Mission Essential Task - Główna misja jednostki: grupa zadań do wykonania, których jednostka musi być przygotowana. Związane są one z zadaniami przewidywanymi do realizacji przez jednostkę na polu walki.

Mission Training Plan - Plan szkolenia do wykonania misji: pisemny dokument szkoleniowy, który zapewnia jednostce jasną odpowiedź na pytania co i jak szkolić aby osiągnąć zdolność do wykonywania misji bojowych na polu walki. Plan wiąże zadania jednostki na polu walki z okresami kompleksowego szkolenia, ustala jego przebieg. Zawiera koncepcje przewidzianych do przeprowadzenia ćwiczeń i ustala tok kierowania szkoleniem. Jest pomocą dla zastępcy dowódcy odpowiedzialnego za szkolenie w planowaniu i realizacji szkolenia jednostki.

MMT (*miniature moving target*) - miniaturowy cel ruchomy.

MOBEX (*mobilization exercise*) - ćwiczenie mobilizacyjne.

Mobility and Survivability Battlefield Operating System - System ruchliwości i żywotności: system ten zabezpiecza zdolność wojsk do swobodnego manewru w stosunku do przeciwnika z jednoczesnym zachowaniem zdolności do wykonywania przewidzianych dla jednostki zadań. Na system składają się również przedsięwzięcia obejmujące ochronę wojsk przed skutkami oddziaływania broni przeciwnika oraz wypadków losowych charakterystycznych dla współczesnego pola walki.

MOI (*memorandum of instruction*) - ogólna instrukcja działania (postępowania).

MOPP (*mission-oriented protection posture*) - koncepcja maskowania przewidzianych do wykonania misji.

MOS (*military occupational specialty*) - specjalność wojskowa.

MQS (*military qualifications standards*) - wojskowe normy kwalifikacyjne.

MSG (*master sergeant*) - starszy sierżant.

MTA (*major training area*) - główny rejon szkoleniowy.

MTC (*Maneuver Training Command*) - ośrodek kierowania manewrem.

MTEP (*mission training evaluation plan*) - plan oceny realizacji zadań szkoleniowych misji.

mtg (*meeting*) - odprawa.

MTOE (*modification table of organization and equipment*) - zmodyfikowana tabela etatowa ludzi i sprzętu.

MTP (*mission training plan*) - plan szkolenia zabezpieczający przygotowanie do wykonania misji.

Multichelon Training - Szkolenie wieloszczeblowe: technika szkoleniowa w której w szkoleniu biorą udział co najmniej dwa szczeble dowodzenia.

MUSARC (*Major United States Army Reserve Command*) - Naczelne Dowództwo Rezerw Sił Lądowych Stanów Zjednoczonych.

MUTA (*multiple unit training assembly*) - zgrupowanie poligonowe jednostek specjalistycznych (np. rozpoznania, łączności, logistyki).

N

NA (*not applicable*) - nieprzydatny.

NBC (*nuclear, biological, chemical*) - obrona przeciwchemiczna.

NCO (*noncommissioned officer*) - podoficer.

NCOES (*Noncommissioned Officer Education System*) - System szkolenia podoficerów.

NCOIC (*noncommissioned officer in charge*) - podoficer dowodzący (na służbie).

NET (*new equipment training*) - nowe wyposażenie szkoleniowe.

NLT (*not later than*) - nie później niż.

NMC (*nonmission capable*) - niezdolny do misji.

O

OAC (*Officer Advance Course*) - Wyższy kurs dla oficerów (WKDO - specjalistyczne).

OBC (*Officer Basic Course*) - Podstawowy kurs dla oficerów.

objectives - cele np. ataku.

OC (*observer-controller*) - obserwator - kontrolujący.

OCONUS (*outside continental United States*) - obszar poza terytorium Stanów Zjednoczonych.

ODT (*overseas deployment for training*) - przegrupowanie na terytorium zamorskie w celach szkoleniowych.

off (*offense*) - wykroczenie dyscyplinarne.

OJT (*on the job training*) - szkolenie bojowe bez przerywania pracy.

op (*operation , operator*) - operacja. działania bojowe. operator.

OPFOR (*opposing force*) - strona przeciwna (w ćwiczeniach).

OPLAN (*operation plan*) - plan operacyjny.

OPORD (*operation order*) - rozkaz operacyjny.

opportunity training - szkolenie „okazjonalne” realizowane na szczeblu sekcji, drużyny, zespołu lub dowódców załóg (obsług). Jest ono zaplanowane i przygotowane ale prowadzone w momencie powstania nieoczekiwanych rezerw czasowych np. podczas oczekiwania na transport, w początkowej fazie opracowywania planu szkolenia, niespodziewanej przerwy w trakcie ćwiczeń.

OPSEC (*operations security*) - maskowanie operacyjne (zabezpieczenie bezpieczeństwa).

OPTEMPO (*Operating Tempo*)¹⁰ - **Limit środków zabezpieczających szkolenie:** roczne zapotrzebowanie środków w milach lub godzinach dla głównych rodzajów sprzętu jednostki szczebla batalionowego (równorzędnej). Wskaźnik ten jest wykorzystywany do zabezpieczenia przedsięwzięć szkoleniowych i realizacji programów szkolenia.

ORB (*officer record brief*) - oficer prowadzący instruktaż.

Organizational Assessment - Ocena jednostki: procedura wykorzystywana przez wyższych dowódców Sił Lądowych do analizy i ustalenia rozmaitych korelacji funkcjonujących w jednostce systemów jak np. system szkolenia, logistyczny, stanu osobowego, w celu określenia jej zdolności do wykonywania zadań na polu walki.

ORP (*objective rally point*) - punkt zbiórki.

P

„P” (*needs practice*) - niezbędny trening.

PBAC (*Program Budget Advisory Committee*) - Komitet Doradczy Programu Budżetowego.

PCS (*permanent change of station*) - (ciągła zmiana miejsca postoju), przejście na nowe miejsce służby.

performance-oriented training - Szkolenie wg norm taktycznych. Polega ono na nauce poprzez praktyczne wykonywanie określonych czynności do momentu osiągnięcia docelowego poziomu wyszkolenia przewidzianego odpowiednimi normami.

performance test - Test sprawdzający opanowanie norm. Jedno z zadań testu ogólnowojskowego, określające czy kontrolowani są w stanie spełnić odpowiednie normy szkoleniowe. Normy te są ściśle dobrane do celów szkolenia.

¹⁰ Brak polskiego odpowiednika w nomenklaturze szkoleniowej, termin zbliżony w sensie znaczeniowym.

PGE (*preliminary gunners examination*) - wstępny egzamin celowniczych.

pkg (*package*) - pakiet, skrzynka, zestaw.

PLDC (*Primary Leader Development Course*) - zasadniczy (instruktorsko-metodyczny) kurs doskonalenia dowódców.

PMCS (*preventive maintenance checks and services*) - konserwacja, sprawdzanie i obsługa. Procedura przewidziana do wykonania przez każdego operatora sprzętu przed, w trakcie i po zakończeniu działania jednostki sprzętowej (bwp, samochód, itp.). Czynności opisane w regulaminie technicznym TM-10.

PMOS (*primary military occupational specialty*) - zasadnicza specjalność wojskowa.

POM (*preparation for oversea movement*) - przygotowanie jednostek do przerzutu na terytoria zamorskie.

POMCUS (*prepositioning of material configured to unit sets*) - przygotowanie materiałów (zasobów technicznych i materiałowych) niezbędnych do ukończenia jednostki.

precombat cheks - dokładna i szczegółowa kontrola jednostki przed rozpoczęciem działań bojowych.

Pre-Execution Checks - Kontrola przed wykonaniem, czynności kontrolno-koordynujące prowadzone przez przełożonego celem przygotowania podległej jednostki wojskowej do ćwiczeń.

prerequisite training - wymagania szkoleniowe, umiejętności lub wiedza teoretyczna poszczególnych żołnierzy, którą muszą oni opanować przed przystąpieniem do realizacji praktycznej części zadania bojowego w warunkach poligonowych.

PSG (*platoon sergeant*) - sierżant pomocnik dowódcy plutonu.

PT (*physical training*) - wyszkolenie fizyczne.

PULHES (*physical profile serial code /numerical/*) - zmodernizowane tabele do oceny stanu fizycznego odbywających służbę wojskową.

Q

QTB (*Quarterly Training Briefing*) - **Kwartalna odprawa szkoleniowa**: odprawa prowadzona przez dowódców dywizji w celu zatwierdzenia krótkoterminowych planów szkolenia opracowanych przez dowódców batalionów.

QTC (*Quarterly Training Calendar*) - **Kwartalny terminarz szkoleniowy**.

QTG (*Quarterly Training Guidance*) - **Kwartalny przewodnik szkoleniowy**: zarządzenie opracowywane w jednostkach służby czynnej od szczebla batalionu do dywizji dotyczące trzymiesięcznego okresu szkolenia. Zawiera wytyczne dostosowujące szkolenie do aktualnych warunków oraz wytyczające dalsze kierunki szkolenia zgodnie z długoterminowymi planami uwzględniając jednocześnie specyfikę szkolenia danej jednostki.

quarterly training briefing - kwartalna odprawa szkoleniowa patrz **QTB**.

R

RC (*Reserve Component*) - **Rezerwa**: żołnierze i jednostki przydzielone do Sił Lądowych Gwardii Narodowej lub Rezerwy Sił Lądowych Stanów Zjednoczonych. Nie pełnią oni czynnej służby wojskowej ale są w stałej gotowości do powołania do takiej służby.

refresher training - szkolenie „uzupełniające”. Jest to szkolenie prowadzone z żołnierzami lub jednostkami bezpośrednio przed ich udziałem w wykonywaniu zadania. Pozwala ono na podniesienie poziomu biegłości w wykonywaniu zadań przez uczestników, a także umożliwia sprawdzenie poprawności przyjętego sposobu działania w wykonywanym zadaniu.

reverse cycle training - odwrócony cykl szkolenia. Jest to szkolenie, w czasie którego ulega zmianie obowiązujący porządek dnia. Stosowane gdy

szkolenie odbywa się w okresie zmniejszonej lub ograniczonej widoczności (np. po zmianie strefy czasowej):

ROTC (*Reserve Officers Training Corps*) - Służba Szkoleniowa Oficerów Rezerwy.

RSOP (*readiness standing operating procedures*) - procedura stałej gotowości do działania.

S

S1 (*adjutant*) - oficer personalny.

S2 (*intelligence officer*) - oficer rozpoznania (wywiadu).

S3 (*operations officer*) - oficer operacyjny.

S4 (*supply officer*) - oficer logistyki.

SA (*staging area*) - rejon ześrodkowania.

SATS (*Standard Army Training System*) - zasadniczy system szkolenia wojsk lądowych.

SFC (*sergeant first class*) - sierżant pierwszej klasy.

SGT (*sergeant*) - sierżant.

SIMNET (*simulations networking*) - sieć symulacyjna.

SKAs (*skills, knowledge, and attitudes*) - zespół posiadanych umiejętności i wiedzy do objęcia określonego stanowiska.

SL (*skill level*) - poziom umiejętności.

Slice - *****¹¹; termin stosowany do określenia zgrupowania jednostek bojowych, wsparcia bojowego i zabezpieczenia działań bojowych. Jednostki te są związane wspólnym zadaniem wykonywanym na polu walki lub w ramach akcji (misji) pokojowych.

SM (*soldier's manual*) - podręcznik szeregowca.

¹¹ Brak odpowiednika polskiego, termin używany w potocznym znaczeniu.

SMOS (*secondary military occupational specialty*) - druga specjalność wojskowa (ewidencjonowana).

SOP (*standing operating procedure*) - stała procedura operacyjna.

SPOD (*sea port of debarkation*) - port wylądowczy.

SPOE (*sea port of embarkation*) - port załadowczy.

SQT (*skill qualificatio test*) - test sprawnościowy.

S&S (*supply and service*) - zaopatrzenie i obsługa.

SSG (*staff sergeant*) - sierżant sztabowy.

SSN (*social security number*) - numer ubezpieczenia społecznego.

Standand Army Training System - System Szkolenia Wojsk Lądowych. Jest to bank informacji i odpowiednie oprogramowania automatycznie korelujące wykaz zasadniczych zadań jednostek w misji (METL), oceny przelozonych tych jednostek, przedsięwzięcia planu szkolenia wojsk lądowych oraz administracyjne zasady kierowania szkoleniem.

stand-to - stan pełnej gotowości wprowadzany 30 minut przed BMNT i 30 minut po EENT. Wszyscy żołnierze znajdują się na swoich stanowiskach bojowych, a pojazdy są w gotowości do prowadzenia walki.

STARC (*state area command*) - dowództwo obszaru (np. stanu).

STARTEX (*start of exercise*) - początek ćwiczenia.

STP (*soldier training publication*) - wydawnictwa szkoleniowe dla żołnierzy.

STX (*Situational Training Exercise*) - **Ćwiczenie sytuacyjne**: ćwiczenie o ograniczonej skali ściśle powiązane z zadaniami jednostki, w którym drogą działania praktycznego realizuje jeden cel grupowy lub określoną grupę celów.

sustaiment training - Szkolenie doskonalące. Jest to szkolenie prowadzone w celu utrzymania przez szkolonych minimalnego zadowalającego poziomu biegłości lub umiejętności wymaganych do zrealizowania określonych celów szkoleniowych.

SWOT (*Senior Warrant Officer Training*) - szkolenie chorążych.

T

„T” (*trained*) - dobrze wyszkolony.

TADSS (*training devices, simulators and simulations*) - baza szkoleniowa. symulatory i pozorowanie.

T&EO (*Training and Evaluation Outline*) - **Wytyczne do szkolenia i oceny:** zbiorczy dokument opracowywany dla każdego prowadzonego przedsięwzięcia szkoleniowego. Zawiera on dane o ogólnych celach szkolenia, ustala indywidualne zadania szkoleniowe, potrzebne limity i odpowiednie sposoby oceny.

TASC (*Training and Audiovisual Support Center*) - Centrum Szkolenia i Zabezpieczenia Audiowizualnego.

TASC catalogs - katalogi pomocy szkoleniowych. filmów i urządzeń dostępnych w TASC.

Task - Zadanie: precyzyjnie określone, wymierne działanie wykonywane przez żołnierzy lub jednostki. Zadania są specyficzną formą działania, które przyczynia się do wypełnienia przez jednostkę nałożonej misji lub spełnienia przez nią innych oczekiwanych i wymagań.

TAV (*technical assistance visit*) - kontrola z zakresu spraw technicznych.

TC (*training circular, tank commander*) - 1) okólnik dotyczący szkolenia bojowego, 2) dowódca czołgu.

TCGST (*tank crew gunnery skill test*) - sprawdzian umiejętności celowniczych czołgów.

TCPC (*tank crew proficiency course*) - zaawansowany kurs załóg czołgowych.

TDA (*tables of distribution and allowances*) - dodatkowa tabela należności.

T&EO (*training and evaluation outline*) - **Wytyczne do szkolenia i oceny:** zbiorczy dokument opracowywany dla każdego prowadzonego przedsięwzięcia szkoleniowego. Zawiera on dane o ogólnych celach szkolenia.

ustala indywidualne zadania szkoleniowe, potrzebne limity i odpowiednie sposoby oceny.

TEWT (*Tactical Exercise Without Troops*) - **Ćwiczenie taktyczne bez wojsk**: ćwiczenie charakteryzujące się niskimi kosztami i niewielką złożonością prowadzone w terenie dobranym do specyfiki działania jednostki na polu walki. Prowadzi się je w celu szkolenia podwładnych dowódców i sztabów w ocenie terenu, wyborze stanowisk ogniowych i przyjmowaniu ugrupowania bojowego oraz planowania działań bojowych.

threat doctrine - strategiczna i taktyczna zasady prowadzenia działań przez przeciwnika.

tm (*team*) - zespół.

tng (*training*) - Szkolenie. Indywidualne i zbiorowe nauczanie stanów osobowych jednostek w celu podnoszenia ich zdolności do wykonywania specyficznych funkcji i zadań na polu walki.

TO (*training objective*) - cel szkoleniowy.

TOC (*tactical operation center*) - ośrodek dowodzenia taktycznego.

TOE (*table of organization and equipment*) - tabele etatowe oraz wykaz sprzętu bojowego.

TRADOC (*US Army Training and Doctrine Command*) - odpowiednik „Zarządu Szkolenia Bojowego”.

Training - Szkolenie: indywidualne i zbiorowe szkolenie stanów osobowych jednostek w celu podnoszenia ich zdolności do wykonywania specyficznych funkcji i zadań na polu walki.

Training Assessment - Analiza szkolenia: proces analizy stosowany przez dowódców Sił Lądowych do określenia bieżącego poziomu wyszkolenia jednostki i jej zdolności do wykonania głównych przewidzianych dla niej zadań bojowych.

Training Evaluation - Ocena szkolenia: procedura wykorzystywana do pomiaru demonstrowanej przez pojedynczych żołnierzy i jednostki zdolności do wykonywania określonych specyficznych zadań szkoleniowych.

Training Management - Zarządzanie szkoleniem: procedura wykorzystywana przez dowódców Sił Lądowych do ustalenia wymagań szkoleniowych a następnie zaplanowania potrzebnych do zabezpieczenia szkolenia środków materialowych, wykorzystywana także w prowadzeniu i ocenie szkolenia.

Training Meeting - Odprawa szkoleniowa: okresowe spotkanie dowódców szczebla plutonu, kompanii, batalionu w celu omówienia przebytego okresu szkolenia, zaplanowania i przygotowania następnego okresu szkolenia i wymiany doświadczeń szkoleniowych pomiędzy uczestnikami.

Training Objectives - Cele szkoleniowe: oczekiwane wyniki działania szkoleniowego, składają się z trzech następujących części: 1) Zadań - jasno określonych i dobranych działań do zrealizowania przez żołnierzy i jednostki; 2) Warunków - okoliczności i otoczenie w których realizowane są zadania; 3) Poziom - minimalnego dopuszczalnego poziomu umiejętności wymaganych do wykonania szczegółowych zadań szkoleniowych jednostki.

Training Requirements - Wymagania szkoleniowe: różnica pomiędzy demonstrowanym a oczekiwanym poziomem sprawności w wykonywaniu głównych zadań szkoleniowych jednostki lub zadań bojowych.

Training Resources - Zasoby szkoleniowe: zasoby (ludzkie, materialowe, finansowe i czasowe) wykorzystywane do zabezpieczenia procesu szkolenia. Mogą być one rozdzielane wewnątrz w jednostce lub zewnątrz przez sztab nadrzędny według zapotrzebowania jednostek.

Training Schedule - Plan szkolenia: dokument szkoleniowy, przygotowywany na szczeblu kompanii zapewniający odpowiedź na pytania kto, co, kiedy i gdzie będzie wykonywał w celu zabezpieczenia procesu szkolenia jednostki.

Training Strategy - Strategia szkoleniowa: metody używane do osiągnięcia oczekiwanego poziomu szkolenia i przygotowania do wykonywania głównych zadań jednostki.

trp (troop) - oddział, kompania.

TSFO (*tactical simulations forward observer*).

TSOP (*tactical standing operating procedure*) - stała instrukcja dotycząca prowadzenia działań bojowych na szczeblu taktycznym.

TTP (*tactics, techniques, and procedures*) - sposoby, techniki działania i procedury postępowania.

U

„U” (*untrained*) - nie wyszkolony.

UCOFT (*unit conduct of fire trainer*) - trener kierowania ogniem.

USAF (*United States Air Force*) - Siły Powietrzne Stanów Zjednoczonych.

USAR (*U.S. Army Reserve*) - Rezerwa Wojsk Lądowych Stanów Zjednoczonych.

UTA (*unit training assembly*) - Okres przerwy w szkoleniu jednostki. Zaplanowany za zgodą przełożonych okres wyłączenia jednostki ze szkolenia trwający powyżej 4 godzin.

V

VGT (*viewgraph transparency*) - przezrocz. foliogram.

vis (*visual*) - wzrokowy, optyczny.

W

weaponeer - ruchomy, zautomatyzowany i zminiaturyzowany trener strzelecki umieszczony na samochodzie.

X

XO (*executive officer*) - zastępca dowódcy.

Y

YTB (*Yearly Training Briefing*) - **Roczna odprawa szkoleniowa**: odprawa prowadzona przez dowódców dywizji rezerwy w celu zatwierdzenia (krótkoterminowych) planów szkolenia opracowanych przez dowódców batalionów.

YTG (*Yearly Training Guidance*) - **Roczny przewodnik szkoleniowy**: zarządzenie opracowywane w jednostkach rezerwy od szczebla batalionu do dywizji dotyczące jednorocznego okresu szkolenia. Zawiera wytyczne dostosowujące szkolenie do aktualnych warunków oraz wytyczające dalsze kierunki szkolenia zgodnie z długoterminowymi planami uwzględniając jednocześnie specyfikę szkolenia danej jednostki.

YTC (*yearly training calendar*) - roczny terminarz szkoleniowy.

ZAKOŃCZENIE

W problematyce szkolenia jest to pierwsze tego typu opracowanie wydane w AON. Jednak o prawdziwej wartości niniejszej pozycji zadecydują jej użytkownicy - kadra naukowo-dydaktyczna i studenci kursów dyplomowych i podyplomowych. Wszystkie uwagi zwłaszcza krytyczne będą wskazywać kierunek doskonalenia wydanego opracowania. Szczególnie pomocne okazać się mogą spostrzeżenia oficerów, którzy bezpośrednio uczestniczyli w ćwiczeniach organizowanych przez armie państw członkowskich NATO. Wobec powyższego do wszystkich zainteresowanych kierowana jest serdeczna prośba o wymianę uwag i spostrzeżeń dotyczących zaprezentowanego zbioru informacji.

Druk AON nr 133/WW